

Diferenciace a inkluze v geografickém vzdělávání

Toto jsou pracovní podklady k přednášce. Materiál obsahuje subjektivní dojmy autora, není určen jako studijní podklad ke kolokviu nebo ke státní závěrečné zkoušce – studijní literatura je uvedena v sylabu předmětu (**The Handbook of Secondary Geography, s. 166-181. Differentiation**).

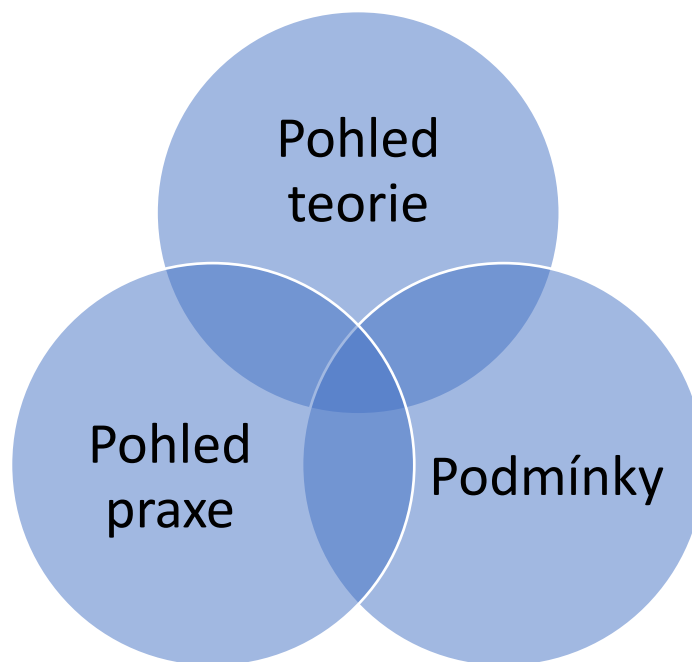
Okruh navazuje hodně na PED-PSY otázku inkluze.

Je třeba přijmout jako **neoddiskutovatelný a neměnný fakt**, že se ve svých třídách budete setkávat s žáky, kteří Vám nerozumí, případně se kterými si vůbec nebudete vědět rady, a to z mnoha různých důvodů.

Zvyšuje se počet žáků s odlišným původem a také se zvyšuje počet žáků s nějakými specifickými potřebami. Tyto potřeby jsou různé a je třeba na toto reagovat.

A rozhodně to není tak, že když si nebudete vědět s nějakým žákem rady, že žáka odvedete ke školnímu psychologovi a **on Vám ho napraví** (asi jako auto v servisu).

Nabízím realistický pohled na inkluzi, resp. Společné vzdělávání pro všechny, který více odpovídá tomu, co vás bude v reálné praxi čekat. Myšlenka společného vzdělávání je samozřejmě ušlechtilá.

Literatura: **The Handbook of Secondary Geography, s. 166-181. Differentiation**

1. POHLED TEORIE

V západních zemích jsou o něco napřed. **Netradiční studenti jsou častým tématem** – tedy takoví studenti, kteří nejsou bílé rasy a příslušníky střední třídy.

Zdravotní stav, lehké mentální postižení, vady řeči, poruchy učení, poruchy pozornosti a chování, odlišné kulturní a životní podmínky, jiný mateřský jazyk, nadání žáci.

Netradiční studenti mají často **horší výsledky**. **Pozor**, žáci s dyslexií, autismem nebo tělesným postižením mohou být současně nadaní.

Četné výzkumné studie ukazují, že úspěch ve vzdělávání v raném dětství a poté i ve škole a na univerzitě, velmi závisí na tom, jaké je sociální zázemí a jaký příjem má rodina, z níž děti a dospívající pocházejí. V Česku matematické výsledky patnáctiletých studentů **ze špatného sociálního prostředí v průměru zaostávají zhruba o 5 školních let** za matematickými výsledky studentů z dobrého sociálního prostředí. V severských státech Evropy a v Pobaltí jsou to přibližně 3 roky.

BME – black and minority ethnic, jiné hodnoty a chování.

Začíná se hovořit o **inkluzivním kurikulu** – tedy aby obsahy více reflektovaly přístupné, relevantní a smysluplné pro všechny žáky

Accessibility – uvědomovat si a přemýšlet nad některými věcmi

1. Accessibility neomezovat jen na odstranění fyzických bariér v prostoru
2. Normy a kultury nesmí být ve prospěch určité skupiny obyvatel
3. Jazyk – přístupný všem, zejména ve vztahu k jazyku, který studenti používají
4. Přístup k vyučování a také strategie hodnocení
5. Být k dispozici

Ujistit se, že se **žáci budou cítit zastoupení v kurikulu**. Pracovat s odlišnými studenty a ujistit se, že také jejich názory a perspektivy jsou zastoupeny.

Nevyučovat jen to, s čím jste v pohodě a co dobře znáte.

Multiperspektivita. Více geografických perspektiv.

Musíme se učit – mimo jiné i od lidí, od nichž bychom to nikdy nečekali a ani to nepřipouštěli.

Učitelé by měli pro každého žáka vytvořit podmínky, kdy budou chtít dosahovat co nejvyšších úspěchů, i když každý na jiné úrovni. Učitelé by měli být schopni naplánovat výuku tak, aby podpořili každou skupinu z těchto žáků a motivovali je.

V ideálním případě by měl učitel individualizovaně pracovat s každým žákem tak, aby každý žák považoval učivo za „zdravě náročné“. Ideálně by měli být zapojeni všichni žáci.

2. POHLED PRAXE

Diferenciace se neděje, ta se musí **těžce připravovat a plánovat**.

Teaching assistant (TA) – kdž ho máte, **je to super, ale musíte spolu mluvit a společně plánovat**

A když to nejde, **rychle vše proberte alespoň před hodinou**.

Pozor na naši obsesi psaným slovem – to je současně nejvíce problematické pro žáky se SVP.

Nadaní – není extra účinné dávat nadaným žákům další práci „za odměnu“.

<https://www.asistentpedagoga.cz/prace-asistenta/prace-s-zaky>

3. PODMÍNKY – často jsou jiné, než ideální

Ukázka hodiny: Pouště a polopouště – jejich rozložení na Zemi a podnebí

Cíl hodiny:

- Žák lokalizuje rozložení pouští na Zemi.
- Žák charakterizuje podnebí, jaké tam převládá a popíše, jak se projevuje.

Aktivita 1: Práce s mapou (rozehřívací)

Žáci dostanou úkol, aby pracovali dohromady ve dvojicích a identifikovali se spolužákem v atlase na str. 20-21 na mapě znázorňující šířková vegetační pásma – pouště.

Diferenciace ve třídě:

- 1) Spolupracuj se spolužákem. Vyhledej v atlasu na s. 20-20 3 pouště. Názvy pouští napiš do sešitu.
- 2) Až budeš mít hotovo, podívají se na mapy ke podnebným charakteristikám na str. 16-21. Zpracuj do sešitu poznámky k tomu, jaké na pouštích převládá podnebí.

Nadaní žáci: A mají je za úkol vybrat tak, aby každá byla z jiného kontinentu. Pokud budou mít rychle splněno, tak mohou na mobilu vyhledat spolužákům fotky z těchto míst nebo jim ukázat vše v digitální mapové aplikaci.

Máme místa v Česku, která mohou připomínat pouště?

Jak ovlivňuje Sahara podnebí v ČR?

SVP: Např. u ADHD Práce ve dvojici, tudíž se ujistím, jestli ví, co má dělat, a ať mi zadání řekne vlastními slovy. Případně na začátku zdůrazním, jakou má každý ve dvojici roli. Jeden hledá v atlasu, druhý zapisuje apod. Nemusí hledat 3 pouště, ale stačí 2.

Žákům s SVP bychom měli dát stručný zápis.

Pozor na šikanu, kterou jsou odlišní žáci ohroženi (nebo i naopak):

<https://www.academia.cz/uploads/media/preview/0001/07/f49c2ce711f827d151949e9115f2edeb86a62f8d.pdf>

https://open.spotify.com/episode/1lYb7x1Hq3tGVZhPzZ8ut6?go=1&sp_cid=719f68dc1428606b6ba37d53e9549ebf&t=30&utm_source=embed_player_p&utm_medium=desktop